

Verzekeringssector 1981-1995

Solvabiliteit en rentabiliteit in 10 ratio's

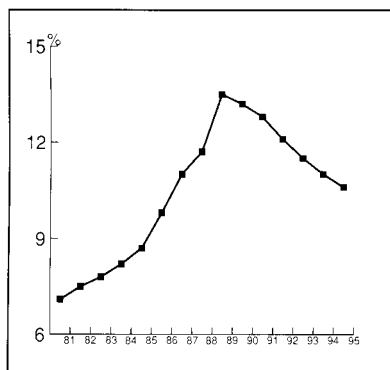
Het eigen vermogen van de totale Belgische verzekeringssector vertoont een relatieve achteruitgang, maar is nog altijd toereikend. De globale rentabiliteit is verbeterd, hoewel de lijn zich niet overal doortrekt: een daling in Leven staat tegenover een herstel in Niet-Leven. Dat zijn de grote trends die zich in de Belgische verzekeringssector aftekenen sedert het scharnierjaar 1990.

Christian Jaumain, hoogleraar aan de UCL en auteur van de Financiële Gids van de Verzekeringen, waarvan de uitgave 1997 net is verschenen, neemt 10 ratio's onder de loep om de solvabiliteit en rentabiliteit van de Belgische verzekeringssector tussen 1981 en 1995 te beoordelen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van de sector kan aan de hand van twee ratio's geëvalueerd worden.

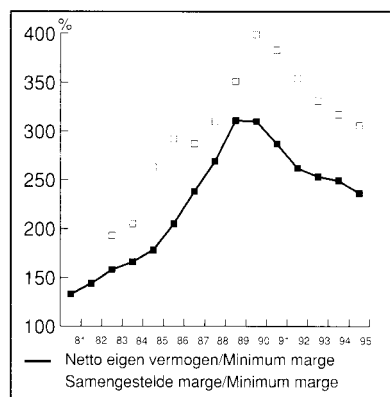
Ratio 1: Eigen vermogen/ Balanstotaal

Deze ratio, in zekere zin de tegenhanger van de *Cooke*-ratio bij de banken, is gelijkmatig blijven stijgen van 7% in 1981 tot bijna 14% in 1989. Sedertdien gaat hij langzaam achteruit tot 10,6% in 1995. Dat niveau lijkt evenwel toereikend, zoals de ratio "Netto eigen vermogen/Minimum solvabiliteitsmarge" hier-

onder aantoont. We noteren dat het balanstotaal tussen 1981 en 1995 opgelopen is van 750 tot 2.500 miljard frank. De verbintenissen van de verzekeraars tegenover de verzekerden of hun rechthebbenden zijn goed voor 80% van deze bedragen.

Ratio 2: Netto eigen vermogen/ Minimum solvabiliteitsmarge

Het eigen vermogen van de verzekeringsondernemingen, verhoogd met de latente meerwaarden, moet minstens gelijk zijn aan een bepaald bedrag, de zogenaamde minimum solvabiliteitsmarge die op grond van de verbintenissen van de verzekeraars wordt berekend. De ratio "Netto eigen vermogen/Minimum solvabiliteitsmarge", die geen rekening houdt met de latente meerwaarden en waarbij het eigen vermogen verminderd wordt met de fictieve activa, is gelijkmatig geste-

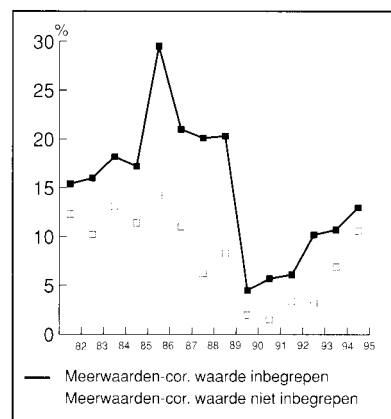
gen van 133% in 1981 tot 310% in 1989-1990. In '95 viel ze terug tot 235%.

De evolutie van de ratio "Samengestelde solvabiliteitsmarge/Minimum solvabiliteitsmarge", die wel rekening houdt met de latente meerwaarden, loopt gelijk met de vorige ratio. Het eigen vermogen van de Belgische verzekeringssector gaat dus relatief achteruit, maar blijft een flink stuk boven de minimumnormen die door de controleautoriteiten worden opgelegd.

Globale rentabiliteit

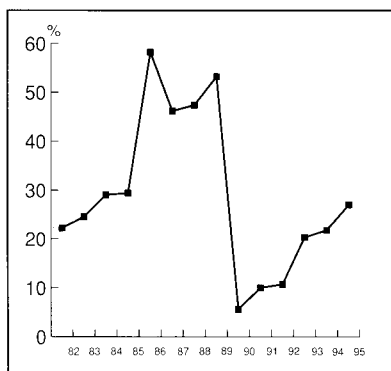
Aan de hand van de volgende ratio's kan de ontwikkeling van de rentabiliteit van de sector gevolgd worden.

Ratio 3: Winst/Eigen vermogen

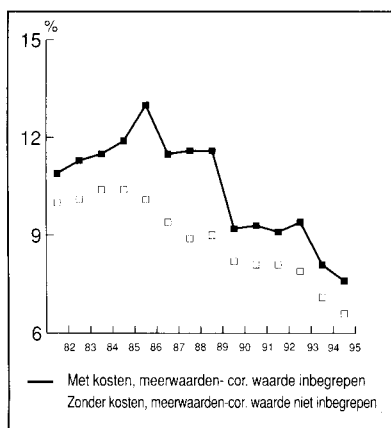
Er wordt verondersteld dat deze ratio, die de winst vóór belasting en overdracht naar vrijgestelde reserves berekent, een maatstaf is voor het rendement op eigen vermogen (*ROE of Return On Equity*). Dit cijfer is echter niet volledig significant. Het is namelijk onmogelijk een eerlijke vergelijking te maken tussen twee ondernemingen waarvan alle andere cijfers gelijklopen, maar waarvan het eigen vermogen niet hetzelfde niveau haalt. In de jaren '80 lag deze ratio een eind boven de 10%. In 1990 zakte dit cijfer door de verliezen die in Niet-Leven werden opgetekend. Sedertdien treedt een langzaam herstel op en in 1995 werd 13% genoteerd. Grafiek 3 toont de ratio gerealiseerde meerwaarden en correcties van waarden die respectievelijk inbegrepen of niet inbegrepen zijn.

Ratio 4: Gecorrigeerde winst/ Minimum solvabiliteitsmarge

De gecorrigeerde winst wordt berekend door het aftrekken van de financiële opbrengsten op het overschot van eigen vermogen ten opzichte van de minimum solvabiliteitsmarge. In tegenstelling tot de vorige ratio kan hier wel een vergelijking getrokken worden tussen twee ondernemingen waarvan het eigen vermogen niet even hoog ligt. De ontwikkeling van beide ratio's verloopt duidelijk parallel.

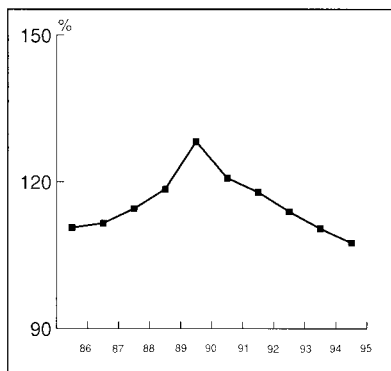
Ratio 5: Rendement van de beleggingen

Het rendement van de beleggingen, met financiële kosten, gerealiseerde meerwaarden en waardecorrecties inbegrepen, daalt gelijkmatig sedert 1990 tot 7,60% in 1995. Zonder de kosten, meerwaarden en waardecorrecties daalt het rendement tot 6,60% in 1995.

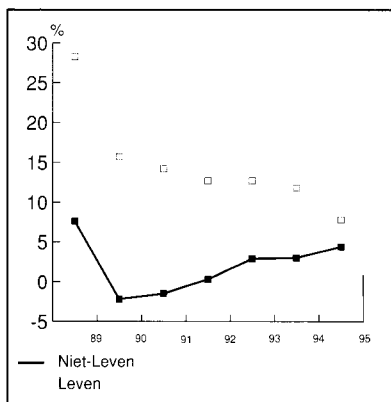
Rentabiliteit Niet-Leven

Ratio 6: 'Combined Ratio'

De *combined ratio* heeft betrekking op de niet-levensverzekering en vergelijkt de premies met de schadelast, verhoogd met de exploitatiekosten, inclusief commissies. Grafiek 6 toont de schadepiek van 1990, gevolgd door de daling die zich sedertdien doorzet. De berekening van deze en de volgende ratio's is pas mogelijk sedert 1986 of 1989.

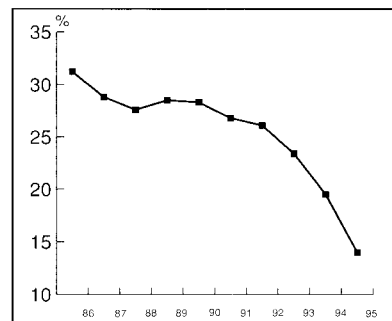
Ratio 7: Winst/premies

Grafiek 7 geeft de verbeterde rentabiliteit Niet-Leven aan sedert de verliezen van 1990 en 1991, naast de daling van de rentabiliteit Leven. In Leven is de traditionele ratio "Winst/Premies" echter niet volledig significant. De daling van deze ratio wordt vooral verklaard door de forse toename van de levensverzekeringspremies gedurende de jongste jaren.

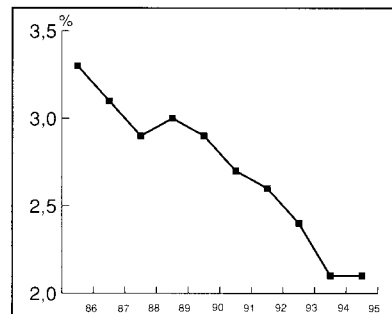
Rentabiliteit Leven

Ratio 8: Exploitatiekosten/ Premies

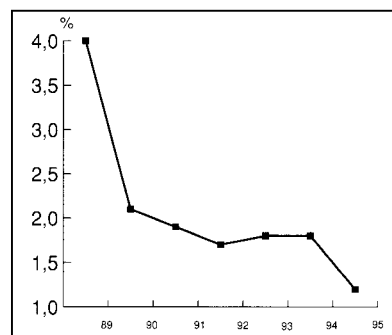
De daling van deze ratio wordt vooral verklaard door de forse toename van de levensverzekeringspremies gedurende de jongste jaren.

Ratio 9: Exploitatiekosten/ Technische provisies

Deze ratio bevestigt de relatieve daling - die in 1995 evenwel vertraagde - van de exploitatiekosten ten opzichte van de technische provisies in Leven, die niets anders zijn dan het spaargeld dat de verzekeraars beheeren voor rekening van de verzekerden. In 1995 liggen de exploitatiekosten nog boven 2% van het beheerde spaargeld.

Ratio 10: Winst/Technische provisies

In 1989 beliep deze ratio 4% dank zij forse meerwaarden. Hij is toen teruggevallen tot 2,1% van het beheerde spaargeld in '90 en 1,2% in '95.

CHRISTIAN JAUMAIN

Bronnen: Jaarverslagen van de CDV; Financiële Gids van de Verzekeringen 1997, Kluwer Editorial